

מסורת הש"ס

[illegible]

תורה אור השלם

1. וְאֵל תוֹחִיתִי מִמֶּנּוּ עַד
 בְּכַסֵּי הַדֶּחִי וְהִנֵּה מִמֶּנּוּ עַד בְּכַסֵּי
 תַּשְׁרוּפָה: שְׁמוֹת יְיָ
 וְיָדָה יְיָ אֶל כָּל כֹּל וְיַעֲזֶה
 בְּכַף יָדוֹ וְיַתֵּק פִּי יְיָ
 יִשְׁבַּח בְּהַדְבָּקוֹ עִמּוֹ:
 בְּרֵאשִׁית יְיָ כֹּחַ
 3. וְאֵל אֶרֶץ אֲשֶׁר גִּבּוֹר
 וְיַתֵּק אֶל יִשְׂרָאֵל יְיָ סוֹפֵרוֹ
 וְיַשְׁבַּעֲרָה דְּרוֹב אֶת אֲבָנֵי
 גְּדִיל: וְחָסֵד
 4. יִחְלֹל גְּבוּרֵי כָּבֶד
 לְהַלְחֵם יִשְׁבּוּ בְּמִצְדֹת
 שְׁהֵתָה גְבוּרֹתֵי אֵל לְנִשְׁמֵי
 הַדְּרוֹב מִשְׁכַּחֲתֵיהֶם נִשְׁבְּרוּ
 בְּרִידֵיהֶם: וְיִמְהַר אֵל
 5. דְּבַר שְׁלַח אֲדֹנִי בְּעֵשֶׂק
 בְּשֵׁרָא: יְשִׁיעֵהוּ ט ז
 6. וְיֵאֵר יוֹסֵף אֲתָם אֵת
 בְּנִימְנוֹ אֲיָמֵר לֵאשֶׁר עַל
 הַיָּד הַבָּא אֶת הָאֲנָשִׁים
 הַיְּהוּדִים וְעַתָּה טָבַח וְהָכֵן בִּי
 אֲתָם: אֲיָכֹל הָאֲנָשִׁים
 7. בְּרִידֵיהֶם: וְיִשְׁבַּעֲרָה מִטַּעַם
 וְיִחְתֹּר יַעֲקֹב לְדָבָר וְעַל
 אִישׁ עַד עֵלֹת
 8. בְּרֵאשִׁית יְיָ כֹּחַ

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה ומייבס עליו וכו' הקולות ודבוק זה:
(ב) ד"ה זה הכמוז וכו' מספקא לן אם יהיה עוזר:
(ג) ד"ה ולרנני יהודה וכו' ששין בין שניהם אלא כוית.
י"ב ר"ל בחדש יש כוית ובשני
כ"א כוית אבל אם אין בכל אחד
כוית אין מנטרפין אפי'
למלקות אחד כן פי' רש"י
לעיל דף פג:

רבינו גרשון

[illegible]

(א) נראה ד"ל וכן יעקב כשצא לקראתו המלאך טפלו לימינו והיה ירך ימינו וכו'.

גיד הנשה פרק שביעי חולין

ללא משום ספיקא דגיד
סומן הגיד קאמר דמותר
לייג לתורה נהגו צו איסור
נהגא ושרפה צעי הואיל

רַב אִשִּׁי אָמַר לֹא נִצְרָכָא אֱלָא לְשִׁמְנוֹ ^אדְתַנִּיא וְשִׁמְנוֹ מוֹתֵר וְיִשְׂרָאֵל קְדוּשִׁים נִהְגוּ בּוֹ אִיסוּר רַבִּינָא אָמַר לֹא נִצְרָכָא אֱלָא לְכַדְרֵי יְהוּדָה אָמַר שְׂמוּאֵל ^בדָּאֻמֵּר רַב יְהוּדָה אָמַר שְׂמוּאֵל שְׁנֵי גִידִין הֵן פְּנִימִי סְמוּךְ לַעֲצֵם אִיסוּר וְחִיבִין עָלָיו חֲצִיצוֹן סְמוּךְ לְבֶשֶׂר אִיסוּר וְאִין חִיבִין עָלָיו ת"ש ^גאֲכַל מִזֶּה כִּזִּית וּמִזֶּה כִּזִּית סוֹפְגֵי שְׂמוּנִים רַבִּי יְהוּדָה אָמַר אֵינּוּ סוֹפְגֵי אַרְבַּעִים אִי אִמְרַת בְּשִׁלְמָא מִיפְשַׁט פְּשִׁיטָא לִיָּה שְׁפִיר אֱלָא אִי אִמְרַת סְפוּקִי מִסְפָּקָא לִיָּה הֵוִיָּא לֵה הִתְרַתָּא סָפֵק וּשְׁמַעִינָן לִיָּה לְרַבִּי יְהוּדָה דָּאֻמֵּר הִתְרַתָּא סָפֵק ^דלֹא שְׂמָה הִתְרַתָּא ^הדְתַנִּיא הֵכָּה אַתָּה זֶה וְחֹזֵר וְהֵכָה אַתָּה זֶה קָלָל אַתָּה זֶה וְחֹזֵר וְקָלָל אַתָּה זֶה הֵכָה שְׁנִיָּהם בִּבְבֶּת אַחַת אוֹ שְׁקָלָל שְׁנִיָּהם בִּבְת אַחַת חִיבִי רַבִּי יְהוּדָה אָמַר בִּבְת אַחַת חִיבִי כֹּזֵה אַחֵר כֹּזֵה פְטוּר הָאִי תָנָא סָבַר לֵה כְּאִידֵךְ תָּנָא דְרַבִּי יְהוּדָה דָּאֻמֵּר הִתְרַתָּא סָפֵק שְׂמָה הִתְרַתָּא ^ודְתַנִּיא לֹא תוֹתִירוּ מִמֶּנּוּ עַד בֶּקֶר וְגו' בֹּא הִכְתוּב לִיתֵן עֵשָׂה אַחֵר לֹא תַעֲשֶׂה לוֹמֵר שְׂאִין לֹקִין עָלָיו דְּרַבִּי ר' יְהוּדָה רַבִּי יַעֲקֹב אָמַר לֹא מִן הַשֵּׁם הוּא זֶה אֱלָא מִשּׁוֹם דְּהוּא לֹא שְׂאִין בּוֹ מַעֲשֶׂה וְכֹל לֹא שְׂאִין בּוֹ מַעֲשֶׂה אִין לֹקִין עָלָיו ת"ש ^זאֲכַל ב' גִּידִין מִב' יִרְכּוֹת מִב' בְּהֵמוֹת סוֹפֵג פ' רַבִּי יְהוּדָה אָמַר אֵינּוּ סוֹפְגֵי אֱלָא אַרְבַּעִים מִדְּקָאֻמֵּר מִב' יִרְכּוֹת מִב' בְּהֵמוֹת פְּשִׁיטָא דִּתְרוּיָהּ לֹאִיסוּרָא וּלְרַבִּי

רַב אִשִּׁי אָמַר כֹּה נִצְרַמָּה אֵלָּא לְשִׁמְנו שֶׁל גִּיד. לֹא קָלִי אֲדָרֵךְ חֲסֵדָה דְּמוּקִי לֹה כִּי יְהוּדָה וּלְפִי מַה שֶּׁאִמַּר לְקַמֵּן דְּלִר' יְהוּדָה שֶׁמֶנו וְלֹא גִיד אֶפְלִי מִדְּרַבֵּן שֶׁי לֹא אִתִּי אֲלֵא כִרְבִי מֵאִיר וְהֵא דְלֵא קֵאמֵר יֵצֵא אֲלִיצָה דִּר"מ מִשּׁוֹם דְּבִרְיִיתָא דְּמִייתִי לֹא הוֹכֵרָה בִּר"מ וְכֵן רִבִּיעָא דְּמוּקִי לֹה בְּגִיד הַחִיּוֹן יְהוּדִי מִדְּרַבֵּן לְכַאֲרֵה לֹא אִתִּי כִרְבִי יְהוּדָה לְקַמֵּן מִפִּיק לֹה מִפִּיק דְּלִר' יְהוּדָה דְּפִשְׁטֵי לֹה בְּצוּלֵיהּ יִכֵּן לְפִלְקוּי חִיּוֹן דְּלֵא וְרַבִּי יְהוּדָה דְּרִישׁ הִיךְ הַמִּיּוּמָנָה שְׂצִיךְ אֵס לֹא נִאֲמַר דְּתַרְתִּי שְׁמַעַת מִינֵה דְּבָלָאוּ הִכי דְּרִישׁ לִיָּה לְקַמֵּן (דף טו:) לְדַרְשָׁה אֲתַרְתִּי וְיִמְנָא דְּכוּלְהוּ מִפִּיק מִינֵה: **אֵלָּא אִי אֲמַרְתָּ סְפּוּקִי מִסְּפָקָא לִיָּה בּוֹ,** וְלֹא צִעִי לֹאֻקוּמִי שֶׁאֲלֵל שְׁנִיָּהם צִבֵּת אַחַת דִּהְשַׁתָּ לֹא הוּא הַתְּרַלָּת סְפֵק כִּי הִיכִי דְלֵא נִפְשׁוֹ צִעִי אֲתַלֵּל שְׁנִי וְיָתִי מִלֵּב דְּהֶעֱלֵם אַחַד דֵּס"פ פֶּאוּת וְאֵת בְּנוֹ (על דף טז:) **בְּמֵאֵן** דְּאִמַּר גִּיד הַנֶּשֶׁה נֶאֱסַר לְבָנֵי נָח. וְאֵת דִּילְמָא לֹא

נאסר ואפילו הכי היו מקיימין כמנהג
שמיטה דקאמר ליה פרע להם ציט
השמיטה וי"ל מדקאמר והן משמע
דנלאו הכי לא משמרי אלא נמי פרע
להו ציט השמיטה היינו נחירה
שנעשו על הנחירה:

מבוא לתלמוד חכם שלא יצא יחידי
בפרישה. אומר ר"ת דדוקא

נקט תלמוד חכם משום דלמדין
מתקניאם בהם כדאמרין פ"ג צריכין
שימור מלך וכו' וחסד והלא דלמדין
צריש פסחים (דף ע.) לעולם יכנס אלם
דכי עוב כח דלשחט כל לשם מלך
נקט תלמוד חכם התם מיירי ברחוק
מן העיר מפני המכשלות והליסטים:

פֶּשֶׁט פִּשְׁטָא לִיה שׁ"מ וַאֲי פִּשְׁטָא לִיה אַמַּאי סוֹפֵג
בְּמַאי עֲסָקִינָן כְּגוֹן דְּלִית בּוּ כּוּיִת ⁽¹⁾ דְּתַנִּיא אֲכָלוּ וַאֲי
אֹמֵר עַד שִׁיחָא בּוּ כּוּיִת וְשַׁעֲמָא מַאי ⁽²⁾ אֹמֵר רַבָּא אֹמֵר
טַבִּיךְ וּרְבִנָּן ⁽³⁾ הֵהוּא דְּפִשְׁטֵי אִיסוּרִיָּה בְּכּוּלִּיהָ יִרְךְ
לֵאלֹהִי אֹמֵר קֵרָא ⁽⁴⁾ בְּהַאֲבָקוּ עֲמּוּ כְּאַדָּם שְׁחוּבָא אֵת
יָמֵינוּ שֶׁל חֲבִירוֹ רַבִּי שְׁמוּאֵל בֶּר נַחֲמָנִי אֹמֵר כְּעוֹבֵד
מִמֶּר מִרְיָאֵרָא שְׁטַמְפֵּל לוֹ עוֹבֵד כּוֹכְבִּים בְּדֶרֶךְ
אֵל בֶּר אַחָא קָמִיָּה דְּרַב פַּפָּא מְשֻׁמִּיָּה דִּרְבָּא בֶּר
לוֹ דְּאֹמֵר מִרְיָאֵרָא ⁽⁵⁾ הַמַּהֲלֵךְ לִימִין רַבּוּ הִרִיזוּ זֶה בּוֹר וּרְבִנָּן
בְּתוֹרֵיהֶוּ וּרְבִנָּן הָאִי בְּהַאֲבָקוּ עֲמּוּ מַאי דְּרִשִּׁי בִּיה
הוֹשַׁע בֶּן לִוִּי דְּאֹמֵר ר' הוֹשַׁע ב"ל מִלְּמַד שְׁהַעֲלוּ אֲבָק
וְדִרְכֵּי כְּתִיב הִכָּא בְּהַאֲבָקוּ עֲמּוּ וְכְּתִיב הִתֵּן ⁽⁶⁾ וְעָנָן אֲבָק
לִי לְמָה נִקְרָא שְׁמוֹ גִּיד הַנִּשְׁאָה שְׁנִשְׁאָה מִמְּקוֹמָהּ וְעָלָה
וּרְתָם הִיוּ לְנָשִׁים אֹמֵר ר' יוֹסִי בְּרַבִּי חֲנִינָא מַאי דְּכְתִיב
פֶּלֶא בִּישְׂרָאֵל דְּבֶר שֶׁלַּח בִּיעָקֵב זֶה גִּיד הַנִּשְׁאָה וְנִפְלַ
בְּכָל יִשְׂרָאֵל וְאֹמֵר רַבִּי יוֹסִי בְּרַבִּי חֲנִינָא מַאי דְּכְתִיב
לֵהֲזֵן בֵּית הַשְּׁחִיטָה וְהָכֵן מוֹל גִּיד הַנִּשְׁאָה בְּפָנֵיהֶם כִּמ"ד
ח' וְיוֹתֵר יַעֲקֹב לָבְדוּ אֹמֵר רַבִּי אֶלְעָזָר שְׁנִשְׁתִּייר עַל
קִיקִים שְׁחָכִיב עֲלֵיהֶם מִמוֹנֶם יוֹתֵר מִגּוֹפֶם וְכָל כֵּךְ לְמָה
זֶן בְּגוֹל וְיַאֲבֵק אִישׁ עֲמּוּ עַד עֲלוֹת הַשַּׁחַר אֹמֵר רַבִּי
יֵאֵצִא יַחֲדִי בְּלִילָה רַבִּי אַבָּא בֶּר כְּהֵנָּה אֹמֵר מֵהִכָּא
הִנֵּה

ס"ח נדמה לו. וחלק לו יעקב כבוד כאלו הוא רבו וטפלו לימיו ורגנו. דפליגי אדרבי יהודה ואסרי בתרייכו קסברי מאחוריה **בהאנקו מאי דרשנ ציה.** למה לי למכתביה כלל אי לא למימרא פסה גבורתם: **היו לנשים.** חלשים כנשים: **דבר הנשלה ביעקב ואמרו בשר הנחירה אני אוכל** לפי שצני שומרי צוהים: **כמאל דאמר.** בעמיתין (לקמן 97 ק:) **גיד הנשה** הם השחצים ומקנה כבר העבירין את נחל יצק דכתיב לעיל ק להעביר ומחשבה לו: מדקאמר עד עלות השחר שמע מינה לא **לפומאן לפלמיד חסם נו'.** שהרי יעקב נשאר יחידי והחך: **הנה**

לא דמי לאלו דקיימא שהמקום נעמן (ט9). טעמא דאם הכותב, הא לוא הי' לקי' ימות דאמרי ביה מני אמר אמי לילא הוא (לעיר 19). **לא מן השם הוא זה.** כלומר טעם ה' המקום בטל בו, אבל כל עצמו אין בו מלקות לפי שאין בו מעשה (שבועות 12) **כלומר טעם** (א) **אין טעם לו עיקר.** דלא שיתק לעשר אין טועין עליו, ונאם אלף מפני מה המוחזר ע"י נוקטין (מכות 17) **יש בו וטעמו נעשה נחור (לעיר 19).** אבל ב' **גידים מבי דירבו.** ומהא פשטיק' ומע מינה בימיט קאמר ות"ק דהבא כר' יהודה ס"ל דאין טובא אלף בלחם, ומהא פשטיק' הי' המיומנת שבידך. ל"ף לא מ"הא' דהיך ודע הירך טעוב שניטע (קדושין 16א). **דכתיב ליתום** של יסאל, שם ילה העמים לורבו של יסאל ד' ימנו ויחמו בו (ע"י ביה). **מח פסם קטנים וחור עליהם** (בראשית לב כה).

א ב מיי פ"ח מהל'
מאכלות חסורות הל' ח'
ג הלחין קלט טוש"ע י"ד
ד סה סעף ח'
ה מיי פ"ב מהל' רזח'
ו שמינת נפש הל' א סמג
ז עט טוש"ע י"ד ס' קנג
סעף ג'
ד מיי פ"ו ממלכות ח"ת
הל' ה טוש"ע י"ד ס'
רמב סעף ז'
ה מיי פ"ח מהל' דעות
הל' ט:

מוסף רש"י

[illegible][illegible]

דהתמרת ספק היא, דכל
זוא פטור (שם) לא מטעם
אין מן העיקר (סנהדרין)
שהוא לאו שאין בו מעשה
מות, ומדנקט שתי זהמות
לר' יהודה דבימין (שם).
וי לימינו. מחזרו לעובד
יה בור. אפילו דרך ארץ

צא:

תורה אור השלם

- ↑ וַתֵּהָרָה הָלָא בְעוֹ מִדְּעֻתָּהּ אֲשֶׁר הָיְתָה אֵת גְּיוּרֹתָיו הָיָה הוּא זֶרֶה אֵת גֵּרָן הַשְּׂעִירִים הַקְּלָקְלָה; רות ג ב
- ↑ וַיִּשְׁכֶּם אַבְרָהָם בַּבֶּקֶר וַיַּחֲבֹשׁ אֶת חֲמֹרוֹ וַיֵּקֶח אֶת שְׁנֵי נַעֲרָיו אֹתוֹ וְאֵת יִצְחָק בְּנוֹ וַיִּבְקַע עֲצֵי עֵלְיָה וַיִּקֶּם וַיֵּלֶךְ אֶל הַמָּקוֹם אֲשֶׁר אָמַר לוֹ הָאֱלֹדִים; בְּרֵאשִׁית כב ג
- ↑ וַיֹּאמֶר לוֹ לֶךְ נָא רָאָה אֶת שְׁלוֹם אֲחִיךָ וְאֵת שְׁלוֹם הָעָם וְהַשָּׁבִי דָּבָר וַיִּשְׁלַחְהוּ מַעֲמֵק הַכְּרוֹז וַיָּבֹא שְׂכָמָה; בְּרֵאשִׁית לו יד
- ↑ וַיַּחֲדָר לוֹ הַשָּׁמֶשׁ כְּאִשֶּׁר עָבַר אֶת פְּנֵאֹל וְהוּא צֹלַע עַל יָרֵכָה; בְּרֵאשִׁית לו לב
- ↑ וַיֵּצֵא יַעֲקֹב מִבָּקֶר שֶׁבַע וַיֵּלֶךְ הָרְקָה; בְּרֵאשִׁית כח י
- ↑ וַיִּפְגַּע בַּמָּקוֹם וַיֵּלֶךְ שָׁם בִּי כָּאֲשֶׁר הָשָׁמַשׁ וַיֵּקֶח מֵאֲבָנֵי הַמָּקוֹם וַיִּשֶׁם מִרְאשָׁתָיו וַיִּשְׁכַּח בַּמָּקוֹם הַהוּא; בְּרֵאשִׁית כח יא
- ↑ וַיִּשְׁכֶּם יַעֲקֹב בַּבֶּקֶר וַיֵּקֶח אֶת הָאָבֶן אֲשֶׁר שָׁם מִרְאשָׁתָיו וַיִּשֶׁם אֹתָהּ וַיְחַלֵּם וַהֲגֵה סֶלֶם מִבֶּן אֶרֶץ הָרָאשׁ מִגֵּיעַ הַשִּׁמְקָמָה וַהֲגֵה מִלְאכֵי אֱלֹדִים עֹלִים וַיִּרְדּוּם; בְּרֵאשִׁית כח יב
- ↑ וַיָּגִידוּהוּ בְּתִרְשִׁישׁ וַתָּבִיז בְּמֶרְאָה בָּרָק וַעֲבִיז בְּלִפְדֵּי אֵשׁ חֲרֻתָּהּ וּמִרְגְּלֹתָיו כַּעֲזֵן נִחֲשֶׁת קָלָל וְקוֹל דְּרָרִיו בְּקוֹל הַמָּוֶן; דְּנִיאל י ו
- ↑ וַהֲגֵה יי נֶצֶב עֲלָיו וַיֹּאמֶר אֲנִי יי אֱלֹהֵי אַבְרָהָם אֲבִיק וְאֱלֹהֵי יִצְחָק וְהָאֶרֶץ אֲשֶׁר אֵתָּה שָׂכַב עֲלֶיהָ לֶךְ אֲתָנֶהָ וַיִּזְעַק; בְּרֵאשִׁית כח יג
- ↑ וַיֹּאמֶר שְׁלַחְנִי בִּי עֵלָה הַשָּׂדֶה וַיֹּאמֶר לֹא אֶשְׁלַחְךָ בִּי אִם בְּרִבְכָּתָנִי; בְּרֵאשִׁית לב כו
- ↑ שָׁמַע יִשְׂרָאֵל יי אֱלֹהֵיהֶּנּוּ יי אֲחָד; דְּבָרִים יד
- ↑ וַיָּקֵרָא זֶה אֵל זֶה וְאָמַר קְדוֹשׁ קְדוֹשׁ קְדוֹשׁ יי צְבָאוֹת מֶלֶא כָּל הָאָרֶץ כְּבוֹד; יִשְׁעִיהוּ ג
- ↑ בָּרַךְ יַחַד כּוֹכְבֵי בֶקֶר וַיִּרְעִיעוּ בְּנֵי בְנֵי אֱלֹהִים; שְׁמוּנָה יא

- ↑ וַיִּשְׁכֶּם אַבְרָהָם בַּבֶּקֶר וַיַּחֲבֹשׁ אֶת חֲמֹרוֹ וַיֵּקֶח אֶת שְׁנֵי נַעֲרָיו אֹתוֹ וְאֵת יִצְחָק בְּנוֹ וַיִּבְקַע עֲצֵי עֵלְיָה וַיִּקֶּם וַיֵּלֶךְ אֶל הַמָּקוֹם אֲשֶׁר אָמַר לוֹ הָאֱלֹדִים; בְּרֵאשִׁית כב ג
- ↑ וַיֹּאמֶר לוֹ לֶךְ נָא רָאָה אֶת שְׁלוֹם אֲחִיךָ וְאֵת שְׁלוֹם הָעָם וְהַשָּׁבִי דָּבָר וַיִּשְׁלַחְהוּ מַעֲמֵק הַכְּרוֹז וַיָּבֹא שְׂכָמָה; בְּרֵאשִׁית לו יד
- ↑ וַיִּשְׁכֶּם אַבְרָהָם בַּבֶּקֶר וַיַּחֲבֹשׁ אֶת חֲמֹרוֹ וַיֵּקֶח אֶת שְׁנֵי נַעֲרָיו אֹתוֹ וְאֵת יִצְחָק בְּנוֹ וַיִּבְקַע עֲצֵי עֵלְיָה וַיִּקֶּם וַיֵּלֶךְ אֶל הַמָּקוֹם אֲשֶׁר אָמַר לוֹ הָאֱלֹדִים; בְּרֵאשִׁית כב ג
- ↑ וַיִּשְׁכֶּם אַבְרָהָם בַּבֶּקֶר וַיַּחֲבֹשׁ אֶת חֲמֹרוֹ וַיֵּקֶח אֶת שְׁנֵי נַעֲרָיו אֹתוֹ וְאֵת יִצְחָק בְּנוֹ וַיִּבְקַע עֲצֵי עֵלְיָה וַיִּקֶּם וַיֵּלֶךְ אֶל הַמָּקוֹם אֲשֶׁר אָמַר לוֹ הָאֱלֹדִים; בְּרֵאשִׁית כב ג

מַהֲבָא וַיִּשְׁכֶּם אַבְרָהָם בַּבֶּקֶר, כְּרוֹז סְפָרַים כְּתִיב וַיַּחֲבֹשׁ אֶת חֲמֹרוֹ וקִשָּׁה דִּהִיּוּ קֶרֶל דַּעֲקָדָה וּשְׁם לָא הִיָּה יַחֲדִי דִּהִיֹּו שְׁנֵי נַעֲרָיו עֲמֹו וַיִּחָק כְּנו וְעוֹד דִּלְפִּילו הִיָּה יַחֲד אִין לְמוֹשׁ מִן הַמְזִיקִין דְּשְׁלוּחֵי מִזְרָה אִין נִיזְקִין וְעוֹד דִּמְקַרָּה דַּעֲקָדָה יִלְיָה צְרִישׁ פִּסְחִים (דף ד.) גְּבִי דְבִיקַת חֲמֵךְ דִּלְלָא אֲמַרִינַן וְרִיזִין מַקְדִּימִין לַמְנוּזָה טַפִּי מַנְפֶּרֶל וְהִיכִי מוֹכַח הֵתָּם דִּילְמָא שְׁאִין הֵתָּם דִּהִיֹּו מִשּׁוֹם שְׁלָא יֵלָּא יַחֲדִי צִלִּיָּה וְלִכְךָ לָא הִקְדִּים לִכְךָ נִרְחָה דִּהֲכָא גְרַסִין וַיִּשְׁכֶּם אַבְרָהָם צִנְקָר אֶל הַמָּקוֹם וְגו' (בְּרַשָׁיִת יט) וְלֹא גְרַסִין וַיַּחֲבֹשׁ אֶת חֲמֹרוֹ וּמִימֵי קֶרֶל מַסְדּוֹם שְׁהֵלְךָ לַהֲתַפְּלַל עַל הַפִּיטָה קְדוֹם שְׁהִיתָ צִנְקָר וְהִיָּה לוֹ לַהֲקִידִם לַהֲתַפְּלַל צִלִּיָּה אֲלָא שְׁלָא רָחָה לֵאֲחָת יַחֲדִי צִלִּיָּה וְהֵלֶךְ יַחֲדִי לַהֲתַפְּלַל עֲלִיָּהָם וְלֹא רָחָה שִׁיחָא שׁוֹם אֲדָם עֲמֹו צִשְׁעַת תַּפְּלָה אִי נִמִּי לָא הִיָּה שׁוֹם אֲדָם רִשְׁאִי לִרְחֹות צִהִפִּיתָ קְדוֹם וּצְפַסְחִים מִימֵי קֶרֶל דַּעֲקָדָה שְׁלָא הִיָּה יַחֲדִי אֲלָא דִּלְלָא הִיָּה לִרְיָךְ לַהֲקִידִם טַפִּי מַנְפֶּרֶל^[א]:

כְּתִיב וַיִּקַּח אֶת הָאָבֶן, לְפִי פִּשְׁטוֹ יֵשׁ לְפָרֵשׁ שְׁלָחַךְ אֵבָן אֲחֵת מִזְאֲנֵי הַמָּקוֹם: **עוֹלָאִין** וּמִסְתַּבְלִין בְּדִיוֹקְנָה שֶׁל מַעֲלָה וַיּוֹרְדִים, מִשְׁמַע שְׁאוּתָם שְׁעוּלִים הֵם שׂוֹרְדִים וְעַלִּי מִשְׁמַע שְׁאֲחִירִים הִי דְקֹאֲמַר עוֹלִין תְּרִי וַיּוֹרְדִין תְּרִי כִי פִגְעֵי צִהִי דִּהִדִּי הוּו אֲרַצְנָה:

קוֹבִיוֹסְמוֹם, פִּירֵשׁ צִקוּנֶטְרַם גּוֹנֵז נִפְשׁוֹת וְקִשְׁה לְפִירִישׁוֹ דִּלְאֲמַר צִבְכּוֹרוֹת (דף ה.) דִּלְאֲמַר קוּנְטִירִיקוֹם הַגְּמוּן לִר' יוֹחָנָן בֶּן זְכַאי מִשְׁה רַבְכֶּם גִּנֵּז הִיָּה אִו קוֹבִיוֹסְטוֹם הִיָּה אִו שְׁאִינוֹ בְּקִי צִחְשׁוֹנוֹת הִיָּה נִתֵּן מִתְּחֵלָה וְנִטַּל מִתְּחֵלָה וּמִחֲתָלָה שֵׁלֵם לָא הַחֲזִיר וּמַה שִׁיךְ שֶׁם גּוֹנֵז נִפְשׁוֹת וַיֵּשׁ מִפְרָשִׁים דְּקֹאִי אֲשִׁאלָה רִאשׁוֹנָה דְּקֹאֲמַר צִפְרָטִין שֶׁל לִיִּם אֲתָה מוֹלָא כִּי"צ אֲלֵךְ וְג' מֵאוֹת וּצְלָלֵן אִי אֲתָה מוֹלָא אֲלָא כִּי"צ אֲלֵךְ אֹתוֹן ג' מֵאוֹת לִהִיכֵן הִלְכוּ וְעַל זֶה אֲמַר לִיָּה קוֹבִיוֹסְטוֹם כְּלוֹמַר גּוֹנֵז לִיִּם וּמַה שְׁלָא אֲמַר לִיָּה צִשְׁאֲלָה רִאשׁוֹנָה מִשּׁוֹם דִּחְמִתִּין עַד שְׁפִיִּים כֹּל שְׁאוּתוֹיִו אֲזַל עוֹד קִשְׁה דִּלְאֲמַר צִפְרָק הַמוֹכֵר פִּירוֹת (צ"צ דף ד' צג:) וּצְפָרָק קִמָּא דְקוֹדוֹשִׁין (דף יא.) סַמְפוֹן צִעֲצִידִם לִיכָא נִמְלָא גִנֵּז אִו קוֹבִיוֹסְטוֹם הַגִּיעֵו פִּירוֹשׁ דְּרוֹצָא הִכִּי אִיתְּנָהוּ וְהִשְׁתָּא וְכִי רוֹז עֲצִידִם הֵם גּוֹנֵצִי נִפְשׁוֹת לִכְךָ נִרְחָה כְּמוֹ שְׁפִירֵשׁ רִיחַ קוֹבִיוֹסְטוֹם מִשְׁחַק צִקוֹצִיָּא וְהֵא דְקֹאֲמַר הֲכָא יַעֲקֹב לִמְלָאֵךְ וְכִי קוֹבִיוֹסְטוֹם אֲחָת שְׁתָּה מִתִּירָל מִן הַשַּׁחַר לְפִי שַׁדְרָךְ מִשְׁחַק צִקוֹצִיָּא חִיִּיב לִכְמָה בְּנִי אֲדָם וּמַטְמִין עֲלָמוֹ מַפְנִי נוֹשְׁהוּ:

מִסִּייעַ לִיָּה לִרְבַּ חֲנַנְאֵל, פִּירוֹשׁ צִמָּה שְׁאוּמַר שְׁהַמְלָאכִים אֲזוּמִירִים שִׁירָה אִי נִמִּי הֵא דְקֹאֲמַר שְׁלָא הַגִּיעַ זְמַנִּי מִיּוֹם שִׁנְצִרְחָתִי לוֹמַר שִׁירָה עַד עַכְשִׁיו הִכִּי נִמִּי קֹאֲמַר רַב חֲנַנְאֵל שְׁאִינִם רִשְׁאִין לִהֲרִצּוֹת צִשִׁירָה דְקֹאֲמַר אֲחַד אֲזוּמִר קְדוֹשׁ וְתוֹ לָא וְכֵן מִסְתַּמָּא לָא הִיָּו אֲזוּמִירִים שִׁירָה אֲלָא פִּעֵם אֲחֵת:

צִרְיָן

גיד הנשה פרק שביעי חולין

הנה הוא זורה. ווני"ר צלע"ז. דכתיב ויהי צשכצו וגו' אמרה לה דעני שאחר שיגמור לזרות לא יבא לציתו לשכזו שגנאי הוא לתלמידי חכמים ללאת צלילה וישכזו בגורן: **וישכם צנקר**. ולא קודם היום ואע"ג דלאו יחידי הוה וכ"ש יחידי: **לך נא ראה**. צעת שאדם יכול

לראות: **איטליו**. שוק שמוכרין צו צשר: **אימאום**. שם מקום: **שמש הנאה צעצורו**. שקעה"ס צעצורו קודם זמנה. ומפרש ואזיל למה שקעה: **כסיז וילך חרנה**. דמשמע דמטא לתרן והדר כתיב ויפגע במקום דהיינו בית אל דלכתי לא מטא לתרן: **שהתפללו צו אצופי**. האי בית אל לא הסמוך לעי הוא אלא ירושלים ועל שם יהיה בית אלהים קראו בית אל והוא הר המוריה שהתפלל צו אברהם והוא שדה שהתפלל צו יצחק דכתיב (בראשית כ) לשום צשדה דלכי אמרינן צפסחים (דף פח.) אל הר ה' ולא צית אלהי יעקב"ס מאי שנא יעקב אלא לא כלאברהם שקראו הר דכתיב צהר ה' י' ולא כיצחק שקראו שדה דכתיב לשום צשדה אלא כיצקב שקראו צית: **קפלה**. לשון (דברים טו) לא תקפוץ את ידך. נתקלרה ונתקמלה לו: **ויפגע במקום**. כלדס הפוגע צחצירו צשא כנגדו ודרשין ליה"ס נמי לשון תפלה דכתיב (רות ב) אל תפגעני צי"ט: **מיד צא השמש**. דכתיב וילן שם צי צא השמש למה ליה למיתכז כי צא השמש אלא ללמדנו ששקעה קודם זמנה:

מאצני. משמע טובא וכתיב ויקח את האבן: **נצלנו צאהר**. נעשו אבן אחת: **עולים**. משמע כי הדדי ולא זה אחר זה וכן יורדים: **וכי פגעו צהדי** הוו לטו **ארצעה**. לריך רוחז הסולס להחזיק ארצעתן: **גויטו כפרש"ס**.^[א] דיחזקאל תרשיש ים ששמו תרשיש כדמתרגמינן (יחזקאל ב' ט) תרשיש כרום ימא מראה היס וכתיב (יונה ב) אניה צאה תרשיש: **צדיוקנו של מעלה**. פרלוף אדס צבארצע חיות דדמות יעקב: **צעו לסכנויה**. מחמת קנאה: **נצצ עליו**. לשמרו: **שמניף על צנו**. צמניפה להצילו מן השרי: **מאי רצופטי**.^[ב] ארצע אמות משכזו הצטיתו לתת לצניו: **שפה נוחה** **לויכעש לצניו**. (כד' אמות ט') **קוביוסטום**. גונז נפשות: **שלש כפוט**. חדשים ישראל ה' וגו': **ומלאכיס אין מוכיריס אס השס**. צשירתס עד לאחר שלש תיצות קדוש קדוש קדוש ה': **כוכצי צקר**. ישראל המשוּלִים לכוכבים: **קפני מיהפ אחר שלש פינוס ואס אמרס קדוש ה': והאיכא ברין**. דחוצר אחר צ' תיצות דכתיב צרוך כבוד ה' ט'. ומשני צרוך האופנים הוא דלמרי ליה שסס מכסא הכבוד עֲלָמוּ וְכִי אֲמַרִינַן אֵין צִמְלָאכִיס: ^{כיון}

פעם אחת בחדוש ואמרי לה פעם אחת בשנה ואמרי לה פעם אחת בשבוע ואמרי לה פעם אחת ביובל ואמרי לה פעם אחת בעולם וישראל מוכירין את השם אחר שתי תיבות שנאמר שְׁמַע יִשְׂרָאֵל ה' יְהוָה^[א] ומלאכי השרת אין מוכירין את השם אלא לאחר ג' תיבות דכתיב קְדוֹשׁ קְדוֹשׁ קְדוֹשׁ^[ב] וישראל לאמר למטה שנאמר וְיָחַד כּוֹכְבֵי בֶקֶר וַיִּרְעִיעוּ כָּל בְּנֵי אֱלֹהִים אֵלָא אחת אומרת קדוש ואחת אומרת קדוש קדוש ואחת אומרת קדוש קדוש קדוש ה' צבאות והאיכא ברוך ברוך

מסורת הש"ס

- ↑ וַיִּסְתַּדְּרִין (כ"ה); צ"ל: הִנֵּה שֶׁשְׁקֵעָה (כ"ז); וַיִּמְכֹּר (ד', ה') וַיִּבְרָשְׁתָּהּ (כ"ח); ה' וַיִּבְרָשְׁתָּהּ (כ"ט); וְאֵזוּל צִיל וְלֹא תִפְגַּע בָּהּ, יִרְמְיָהּ (ל', יא) ס"א צִדְעִיאל, (ח) וְצִיל שְׁמוֹת כַּח רִשְׁ"ש, (ט) וַיִּחְזַקְלָן ג', (י) וַיַּעֲ"ע מוֹס', יוֹמָא כַּח, ד"ה אֲמַר ומוֹס' פִּסְחִים ד', ד"ה שְׁאֲמַר ומוֹס' צ"ק ס': ד"ה לַעֲלֵם,

— ‏ —

לַעֲזִי רִשִׁי

וויני"ר וניי"ר. לזרות.

— ‏ —

מוסף רש"י

שמש הבאה בעבורו ורחה בעבורו. אמת שעות שמיניה לנקוט צשנילו ששלא מנאר צנע, מיהרה לזרות צשנילו (בראשית לב זב) ויחזם לו השמש משמע השמש סהי לו ככר, ששא צשנילו נכר (סנהדרין צח.). וילך חרנה. אלאמא צא לתרן, וכתיב ויפגע במקום. צעדין לא הגיע לתרן, סהי צעיין ציית אל (שם). שהתפללו צו אבותי. אברהם ויצחק (שם ע"ש). יהיב דעתייה למיהדר. למקום, קפצה ליה ארעא. והיה שם מיד וקרא מוכיס דכתיב ויפגע במקום שמהקום פגעו ושקפה לו האבן ומתקבלו לו המקום (שם). מיד בא השמש. ויבא השמש לא לאחר אלא כי צא השמש, דמשמע סהי דעמו לחזור כי עוד היום גדול, כיון שראה כי צא השמש לן (שם).

— ‏ —

רבינו גרשום

הנה הוא זורה את גורן השעורים. כלומר בלילה מתצאו אותו בביתו שאין דרכן של בני אדם לילך בלילה: לך נא ראה את שלום אחיך. ראה את שלום אחיך. בשעה שיכול לראות נדהיין ביום: באיטליז של אימאום. בשוק של אותו מקום: רבא אמר מהכא. כלומר דחזיון כשכא השמש לן במקום (נהורא) ולא הלך אנה ואנה: וגויתו כתרשיש. כלומר כים על שם באה אניה באה תרשיש: עולין ומסתכלין דיוקנו של מעלה. כלומר דמות יעקב חזקוב בכסא הכבוד: בעו לסכנויה. כלומר דמות דיוקנו החזקוב בכיסול יחא למטה (ולכון) בעו לסכנויה: שמניף במניפה על גופו. כלומר שמתממין אותו באשם ומצענו במניפה: מסייע ליה לרב חננאל כר. כלומר דחזיון הכא שלש כתות של מלאכי השרת נבראין בכל יום ואמרי לה פעם אחת בשבוע ואמרי לה פעם אחת ביובל ואמרי לה פעם אחת בעולם וישראל מוכירין את השם אחר שתי תיבות שנאמר שְׁמַע יִשְׂרָאֵל ה' יְהוָה^[א] ומלאכי השרת אין מוכירין את השם אלא לאחר ג' תיבות דכתיב קְדוֹשׁ קְדוֹשׁ קְדוֹשׁ^[ב] וישראל לאמר למטה שנאמר וְיָחַד כּוֹכְבֵי בֶקֶר וַיִּרְעִיעוּ כָּל בְּנֵי אֱלֹהִים אֵלָא אחת אומרת קדוש ואחת אומרת קדוש קדוש קדוש ה' צבאות והאיכא ברוך ברוך

